

Utætheden

»Vi vinder – hvis I vil, og hvis I vil, står jeres organisation bag jer«

Svært byggeri i Hvidovre

SYGT NYT HOSPITAL

Læs side 6-9

HUSK

Billet til juletræs festen

Se side 16

Utætheden

46. årgang nr. 6/oktober 2019

Ucensureret blad udgivet af
Rør og Blikkenslagernes
Fagforening af 1873
Lygten 10, 2400 NV
Telefon: 3583 2422
E-mail: kbh@blikroer.dk

Ansvarshavende redaktør:
Henrik Juul Rasmussen
E-mail: hjr@blikroer.dk
Redaktion:
Journalist Ole Sønderby, DJ
E-mail: osd@blikroer.dk

Oplag: 3200

Id nr. 46612

Tryk: Dystan & Rosenberg

Afleveret til postvæsenet: 23. oktober

Deadline for næste nummer: 9. december

Forsiden

VVS'erne råber vagt i gevær over de alvorlige mangler i planlægningen og de store ekstra udgifter ved offentligt hospitalsbyggeri i Hvidovre.

Læs side 6-9

UDTALELSE

Udtalelsen blev behandlet på Rør og Blikkenslagernes Fagforenings generalforsamling den 29. oktober 2019

Stop social dumping

Social dumping er et konstant voksende problem på det danske arbejdsmarked.

Social dumping finder sted, når arbejdsgiveren aflønner lavere, end det normale lønniveau for samme arbejde på samme egn og arbejdere fra ind- og udland er villige, eller tvungne til at tage jobbet.

Social dumping rammer oftest mennesker, som er vant til væsentligt ringere forhold, end dem vi har tilkæmpet os her til lands. Ofte er det arbejdskraft fra lande med meget lavere udgifter, afgifter og skatter end i Danmark.

Social dumping foringer vores fælles løn- og arbejdsforhold. Samtidig er det en alvorlig trussel mod sikkerhed og arbejdsmiljø på byggepladserne. Ofte pga. manglende eller meget ringe arbejdsmiljø uddannelse.

Der er sjældent nogen, der åbent er tilhænger af social dumping. Alligevel finder vi det overalt i Danmark. Lige fra den pæne villahave på Strandvejen til store offentlige byggerier som Metroen, Regions Hospitaler og Amagerværket.

EU har ikke givet en hjælpende hånd. Tvært imod undergraver EU-lovgivningen, den danske aftalemodel. Fagbevægelsen blev grundigt stækket efter Laval dommen, som gør at vi højst kan stille krav om mindstelønnen i overenskomster med udenlandske virksomheder.

I øjeblikket afventer vi anken af Solesi dommen, hvor en lokal Italiensk byretsdommer har underkendt den danske arbejdsret. Hvis ikke FH vinder den sag, er det en faglig katastrofe, der sætter os mange år tilbage.

Vi vil ikke under nogen omstændigheder acceptere social dumping på løn og arbejdsforhold.

Hvis den danske model skal fungere, kræver det et tæt samspil mellem arbejdsgivere, arbejdstagere, myndigheder, private og offentlige bygherre samt ikke mindst vores politikere i Folketinget og EU.

Det er på høje tid, at der er politikerne og arbejdsgiverne tager et konkret medansvar for at sikre en permanent indsats mod social dumping.

Der skal indføres en Social protokol/Arbejdsmarkeds protokol i Lissabon traktaten, som sikrer arbejderes rettigheder over alt i EU med en fair bevægelighed.

Folketinget skal afsætte midlerne til markante udvidelser af et målrettet samarbejde mellem politi, skat og Arbejdstilsynet, samt indføre en tvungen billedlegitimation/ Id-kort løsning for adgang til byggepladserne.

Bygherre skal garantere stærke sociale klausuler ved bygge og anlægsopgaver, pålægges pligt til i samarbejde med myndighederne og de overenskomst bærende fagforeninger, at føre kontrol med CVR. numre på entreprenører og underentreprenører i alle led.

Der skal indføres værktøjer i vores overenskomster: Gerne et solidt kædeansvar og en markant forhøjelse af mindstelønnen.

Rør og Blik siger velkommen til alle kollegaer på lige og fair forhold. Vi vil ikke konkurrere på løn og arbejdsforhold, men gerne på dygtighed, flid og kvalitet.

Skurvognskampagnen i København

Rør & Blik besøgte arbejdspladser, rendegrave og skurvogne

■ **KAMPAGNE** Som en del af forbundets landsdækkende kampagne var Rør og Bliks bestyrelse og de fleste af medarbejderne på besøg hos flere fjernvarme arbejdspladser i uge 37.

Rør & Blik kiggede forbi så mange arbejdspladser som muligt for at sikre, at de nødvendige faciliteter og velfærdsforanstaltninger er til stede. Desværre var kampagnen ramt af et voldsomt skybrud. Derfor var flere pladser forladt på grund af vejrlig, men det forhindrede

ikke kampagneaktivisterne i at inspicere såvel skurvogne som en lang række udgravninger til fjernvarme over hele Storkøbenhavn.

Resultatet var opmuntrende, da langt de fleste arbejdspladser var fornuftigt udrustede og alle udgravningerne gav gode pladsforhold til svejsere med afstivninger og nødesten i bunden.

Faglig sekretær Karsten Pedersen er generelt tilfreds med kampagnen, men forventer at Rør & Blik også i fremtiden vil have opmærksomhed på om velfærdsforanstaltningerne lever op til kravene. *Du kan selv læse vejledning om fjernvarmearbejde på bfa-ba.dk.*

Opmålerkursus er et faggrænsevåben

■ **LANDPRISKURANTEN** Parkeringspladsen ved Byggefagenes Hus var fyldt med servicevogne, da cirka fyre blikkenslagere ivrigt tog plads på stolerækkerne i salen. Snakken gik på kryds og tværs og der blev hilst flittigt, mens underviserne deler Landpriskuranten for blikkenslagerarbejdet ud til kursisterne. Henrik Roos, opmåler fra Rør & Blik, byder velkommen til både ældre, garvede blikkenslagere og de mange unge og friske folk. Esben Malling fra Sjælland/Bornholm fik opråbt alle navne,

mens salen supplerer flittigt med en understrøm af kælenavne og kvikke bemærkninger.

Første opgave er at få opdateret de 126 sider i Landpriskuranten med de seneste rettelsesblade. Herefter går forbundssekretær Søren Schytte fra Blik- & Rørarbejderforbundet rutineret i gang med at opdatere kursisterne i de seneste landvindinger inden for opmåling af zink, skiffer, kobber, aluminium samt metal og plast.

Undervisningen foregår som en ud-

veksling af viden mellem underviserne og på tværs af salen. Søren understreger, at opmåling af blik fylder alt for lidt ude på pladserne, hvilket deltagerne kun kan bekræfte.

»Opmålingen er vigtig, da det er en sikkerhed for fornuftig indtjening og at lønlejet fastholdes. Landpriskuranten er også den rettesnor, som arbejdsgiverne altid skal følge ifølge overenskomst. Samtidig er det et vigtigt våben til at fastholde blikkenslageropgaverne og sikre at grænseaftalerne til andre faggrupper står skåret i metal,« understreger underviserne.

Kursisterne bidrager flittigt til debatten, hvor spørgsmål til akkordaftaler, kopisedler og skurbøger bliver flittigt vendt. Flere spørger også til hvorfor, der ikke uddannes mange flere blikkenslagere, når både indtjening og jobbene er gode. Forbundet skal gøre en større indsats for også at gøre faget attraktivt udadtil, så unge også tiltrækkes.

Dagen slutter med gruppearbejde og før smørrebrødet runder dagen af, udrustes alle kursister med en hjemmeopgave til næste kursusdag. Et vinkelhus skal opmåles og prisen beregnes hjemme. For på anden kursusdag bliver alle sat til en konkret opmåling af to kviste udlånt fra TEC til praktisk prøve på Lygten.

Kampen for den danske model forsætter

Aktivister, fagforening, forbund og arbejdsgiver udvekslede synspunkter om social dumping

■ **FÆLLESMØDE** 60 debativrige aktivister deltog i fællesmødet i Byggefagernes Hus. Rør & Blik og Aktionsgruppen mod social dumping havde inviteret næstformanden fra Tekniq, Blik- og Rørarbejderforbundet samt en dreven organisator fra El-forbundet til erfaringsudvekslingen. Temaet var organisering af udenlandsk arbejdskraft, men deltagerne fik også snakket sikkerhed, skattefusk, lærlinge og overenskomst inden aftenen var forbi.

Efter en velkomst med opfordringer til at slutte sig til og følge Aktionsgruppen på Facebook og særligt de konkrete aktioner, bød Henrik Juul Rasmussen op til en livlig meningsudveksling. Først med en påmindelse om, at gruppen handler selvstændigt, autonomt og på tværs af faggrænser. Fagforeningen tager ikke ansvaret, men giver husly hos Rør & Blik.

Arbejdsgiver i løvens hule

Diskussionen blev startet fra den modsatte side af bordet med Søren Schmidt, formand for Københavns Blikkenslagerlaug:

»Behovet for arbejdskraft er stort og firmaerne må ofte sige nej til flere opgaver. Ledigheden blandt VVS'ere er i bund, ti procent af arbejdsstyrken er lærlinge og derfor er det nødvendigt at bruge udenlandsk arbejdskraft. På fire år er antallet steget med 75 procent og den udenlandske andel af arbejdsstyrken vokser i takt med opgavernes vækst.«

Søren fastholder at arbejdsgiverne også ønsker organiserede håndværkere med overenskomst, arbejdstilsynet skal hjælpe og skattefusk og snyd skal stoppes af myndighederne. Alligevel kan de gule fagforeninger være fine nok, mindstelønnen er fair og ét års aftaler med lærlinge skal fastholdes, da de gavner konkurrencen.

Formand for Rør & Blik, Henrik Juul Rasmussen, Lars Kræmer fra El-forbundet og Søren Schmidt, formand for Københavns Blikkenslagerlaug,

Samtidig opfordrer Søren til fælles kamp for at forsvare den danske model. For arbejdsgiverne er tilfredse med det organiserede arbejdsmarked, men politikerne og lovgivningen i lande som Sverige, Tyskland, Polen og Italien undergraver den aftalemodel, vi har i Danmark.

Organisering med merværdi

Lars Kræmer fra El-forbundet har kørt mange kilometer på villa- og omfartsveje for at møde den udenlandske arbejdskraft. Organisering af de udenlandske elektrikere kræver seriøst fodarbejde og ofte er det svært. Udenlandsk arbejdskraft møder generelt de

danske fagforeninger med betænkelighed. Vi vil "stjæle deres penge" og hvis de organiserer sig, så bliver de fyret. Derfor bør vi møde dem med et tilbud om merværdi. Formidle hvad fagforeningen giver dem i tryghed og bedre arbejdsforhold.

Arbejdet er krævende og derfor skal vi prioritere vores ressourcer og tage kampen, der hvor det nytter. Det kræver rigtig mange kræfter at organisere udenlandsk arbejdskraft, der kun er i landet et halvt år. Vi skal sætte tidligt ind, særligt ved de store projekter med offentlige bygherrer.

Lars er glad og imponeret over antallet af aktivister i Aktionsgruppen og det tværfaglige arbejde. Det kan nytte, når vi skal organisere vores udenlandske kollegaer via dialog og merværdi.

Vi skal undgå et A og B hold

Stig Søllested, næstformand i Blik- og Rørarbejderforbundet, understreger at vi skal invitere vores polske, lettiske, italienske mv. kollegaer ind i vores faglige fællesskab.

»Rør & Blik byder velkommen til kollegaer på lige og fair vilkår. Vi vil ikke konkurrerer på løn og arbejdsforhold, men gerne på dygtighed, flid og kvalitet. Vi kan ikke altid nå alle udlændige, der er hurtigt inde og hurtigt ude igen, men forbundet kan gøre det bedre i fremtiden med flere tolke, bedre kontrol med overenskomster og kontrol med at myndighederne tager deres ansvar«, supplerer Henrik Juul Rasmussen.

Den fælles kamp forsætter

Debatten og iderigdommen var stærk på fællesmødet: Vi skal have mange flere lærlinge, der kan fylde hullerne ud. Vi skal bruge de organiserede udenlandske kollegaer til at organiserer flere udlændige. Sammen er Aktionsgruppen og fagforeningen vokset i fællesskab. Aften sluttede med løftet om flere aktioner og flere givtige fællesmøder.

HELT KORT

Utilfreds med arbejdet: Kidnapper VVS'er

■ **KIDNAPPET** Arbejdet var ikke af den ønskede kvalitet. Derfor kidnappede to mænd en håndværker i Roskilde. I retten forklarede en 26-årig mand, at han var utilfreds med arbejdet, som en VVS'er havde udført. Derfor skulle håndværkeren nu både betale pengene tilbage og dække udgifter for skader på ejendommen. En medtiltalt kontaktede håndværkeren og arrangerede et møde med fiktivt løfte om en ny opgave. Her blev VVS'eren slået ned, hans servicebil blev røvet og han selv blev bortført, skriver SN.

Heldigvis reagerede håndværkerens mor rådsnart og kontaktede politiet, der hurtigt kom håndværkeren til hjælp. VVS'eren forklarede i retten, at der kunne være fejl i hans arbejde. Men det burde kunne klares på lovlig vis via forsikringen, påpegede han fornuftigt i retten.

De to tiltalte fik seks måneders ubetinget fængsel og skal betale håndværkeren 10.000 i erstatning.

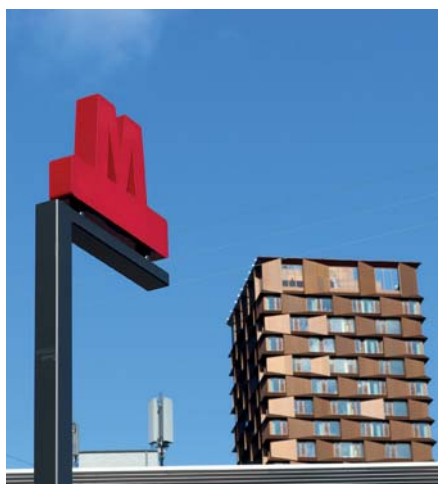
Rekordmange firmaer med social dumping

■ **SNYD** Københavns kommunes Kontrolteam har afsløret 224 tilfælde af social dumping, hvor leverandører snyder med lønnen. Underbetalte medarbejdere har fået efterbetalt mere end tre millioner kroner fra virksomheder, som kom-

munen selv afdækkede blandt sine leverandører i 2018. Det er 15.700 kroner pr. medarbejder. Et firma aflønnede sine håndværkere med kun 58 kroner og der blev der fundet snyd hos mere end 70 procent af de udvalgte arbejdspladser.

»Vi er overraskede over, at gevinsten er så stor! Vi taler jo om offentlige byggesager med store og respektable samarbejdspartnere. Men i leddene lige under hovedleverandøren findes der en del snyd og sjusk«, siger David Salomonsen, chefen for Kommunens Kontrolteam til FH.

Metroen blev en stor byggeskandale

■ **SKANDALE** Åbningen af den nye metro "Cityring" var afslutningen på det største byggeri i Danmark siden 1600-tallet. Prisen er også derefter. Cityringen har kostet mere end 25 milliarder kroner.

Metroen skriver sig ind i danmarkshistorien med flere triste rekorder. Et opskruet byggetempo kostede 573 alvorlige arbejdsulykker med fravær, skriver Politiken. I det hele taget var byggeriet forfulgt af skandalesager. Byggeriet har nemlig de suverænt største sager om social dumping, hvor udenlandske bygningsarbejdere er blevet snydt for ikke mindre end 103 millioner kroner viser en opgørelse fra 3F.

I 2015 blev den italienske underleverandør, CIPA, dømt til at betale 22

millioner i bod. Den højeste bod i løbet af ti års metrobyggeri.

Et andet grotesk eksempel er den portugisiske underentreprenør, CNBT, som snød sine 120 bygningsarbejdere. I gennemsnit havde selskabet i årevis snydt medarbejderne for betaling for hele 18 timer om ugen. På lønsedlerne stod der 37 timer, mens virkeligheden bød på en arbejdsuge på 55 timer.

Alligevel blev åbningen af Cityringen forsinket flere gange, ligesom prisen er steget med flere milliarder under byggeriet.

Optag din chef hvis han snyder

■ **DOM** Hvis din mester er grov og urimelig, må du under særlige omstændigheder godt optage samtalen på mobilen uden chefens vidende. Det har Højesteret afgjort i en markant dom.

Normalt er det helt forkert at optage uden andres vidende, men i visse tilfælde ved f.eks. brudte løfter om løn og arbejdsforhold er det faktisk OK. Højesteret omgjorde i august en landsrets dom, hvor en medarbejder var blevet fyret for at optage chefens brudte løfter og blev bortvist uden løn og med tilbagevirkende kraft på grund af lydoptagelsen.

Ifølge Højesteret må en lønmodtager kun lydoptage sin arbejdsgiver, hvis der er et konkret formål, en saglig begrundelse og proportionalitet i forhold til striden, skriver FH i en pressemeddelelse.

Nyt Hospital Hvidovre halter

Superbyggeriets tidsplan skrider og byggeplanerne mangler

■ **OFFENTLIGT BYGGERI** Nyt Hospital Hvidovre er en 39.000 m² stor udvidelse af Hvidovre Hospital. Byggeriet er placeret vest for det eksisterende hospitalskompleks med fire tårne i fire etager, der skal rumme 250 nye patientværelser med akutmodtagelse, hjerteafdeling, børneafdeling og et barselsafsnit. Byggeriet forventes taget i brug i løbet 2020. Bygherren er Region Hovedstaden og koster 1,7 mia. kroner.

Alligevel virker Nyt Hospital Hvidovre som en spøgelsesarbejdsplads, da UTÆTHEDEN var på besøg. Region Hovedstaden er på vej med et superambitiøst hospitalsbyggeri, men byggepladsen er øde. Der er få håndværkere på arbejde og de store tårnes bygningskroppe står stadig pivåbne før vinterens komme. Vinterforanstaltningerne er slet ikke på plads. AMR Henrik B. Ditlevsen har derfor stoppet arbejdet, indtil overdækningen er på plads og sikret at VVS'erne kun arbejder på afdækkede pladser. Manglerne er blot ét af flere problemer ved et dårligt planlagt byggeri.

»Da det første sengeafsnit skulle åbne officielt som en mock-up, havde vi stadig tyve håndværkere fra forskellige entreprenører på haste-arbejde. Prøveafsnittet var slet ikke færdigt. Det virker ikke særligt professionelt i en byggeproces«, siger formand for VVS'erne, Anders Rye Jørgensen.

Super sygt byggeri

Hospitalsprojektet er i dag langt fra at være færdig. Beton, tømmerarbejde og teknik kan ikke afsluttes planmæssigt. Mindre end halvdelen af byggeriet er reelt færdigt og derfor er det kun cirka 10 procent af VVS'ernes arbejde, det har været muligt at få på plads. Byggeriet

kan ikke tilnærmelsesvis gennemføres til den oprindeligt fastlagte tidsplan, da dårlig planlægning og ikke færdiggjort projektering forhindrer byggeprocessen.

»Jeg har aldrig oplevet et så fraværende overblik, hvor de nødvendige tegninger slet ikke er på plads fra starten. På nogle områder mangler vi indtegning af de helt basale rørinstallationer. Når vi påtaler problemer, bliver tegningerne sendt frem og tilbage mellem byggeledelsen, arkitekten og ingeniøren, men ingen kan tage en beslutning.« siger Anders.

VVS'erne er, som den eneste faggruppe, fuldtallige på arbejde. Tømrere,

Jeg har aldrig oplevet et så fraværende overblik, hvor de nødvendige tegninger slet ikke er på plads fra starten.

Anders Jørgensen, formand for VVS'ere på pladsen.

elektrikere, betonfolk og murere er i stort omfang sendt hjem, da arbejdet

ikke er parat til udførsel pga. manglende planlægning fra byggeledelsen. Derfor kan der heller ikke arbejdes efter en almindelig akkord efter priskuranten. Arbejdet udføres efter en aftalt akkorderet sum, hvor der så hver uge skrives kopisedler på det forsinkede arbejde og de ekstra arbejder, det udløser. Formanden må derfor hver uge spidse pennen og forhandle summen på plads, så aflønningen hænger fornuftigt sammen for sjakket.

Tidsplanen er tabt

I den tomme kælder står i hundredvis af ”soldater”, der midlertidigt må understøtte byggeriet, for byggekranerne til afslutning af facaderne står stadig på etagen ovenover. Kælderen skulle have været færdig allerede i foråret 2018. Nu forhindrer soldaterne en effektiv udførsel af det omfattende tekniske arbejde. Til gengæld ligger der ubrugte byggematerialer i store stakke så langt øjet rækker.

De to første hospitalstårne er ikke blevet færdige. Tårnene skulle ellers have haft gulve, lofter og installationer på plads i allerede i foråret 2019. De to andre tårne står med åbne facader og tagarbejdet er kun på vej.

Planen var oprindeligt at facader og gårdhaverne skulle være færdige i efteråret 2019, men intet i råhuset er på plads eller klar til installationer. Elektrikerne er nu sendt hjem og VVS'ernes venter på at lukningsentreprenøren og tømrere kan klargøre råhuset. Efter d. 1. oktober er vinterforanstaltninger forsat slet ikke klar og arbejdet blev stoppet.

Frustrationerne hænger uden på kroppen og er tydelige hos både formanden Anders Jørgensen og arbejdsmiljørepræsentant Henrik Bach Ditlevsen.

Deres 14 kollegaer har været på projektet siden sommeren 2018, men intet fungerer og de oplever at bureaukrati ofte spænder ben for håndværkerne.

»Alle ansvarlige vasker deres hænder uden at tage ansvar, mens vi håndværkere står med værktøjet i hænderne og er klar hver dag. Projektet skulle slet ikke være sat i gang for alle tidsplaner skrider og hverken tegninger eller projektering af byggeriet er på plads efter snart to års byggeri«, siger Anders.

Han har løbende holdt sine folk klar på pladsen, men efter et års venten mangler der stadig de helt afgørende tegninger. Håndværkerne oplever igen og igen, at det tager måneder at få selv små detaljer på plads. I mens er byggeledelsen skiftet tre gange, der har været syv sikkerhedskoordinatorer og bygherres repræsentant er også udskiftet i starten af 2019.

Skuffeprojektet var ikke færdigt

Arbejdsmiljørepræsentanten Henrik mærker tydeligt, hvordan motivationen

Vi oplever igen et stort byggeprojekt, der risikerer at blive alt for dyrt og voldsomt forsinket.

AMR Henrik B. Ditlevsen

falder dagligt hos hans kollegaer på den store byggeplads.

»Logistikken og planlægning var helt forkert fra starten af. Vi har kun to hejs til at køre materialer op i tårnene og ingen faste planer for leverancer. Der er slet ikke sat tid af til at hente de nødvendige materialer eller at rydde op løbende i forbindelse med byggeprocessen.

Vi har ingen plads til byggematerialer på pladsen, de ligger på lagerhotel, så langt væk som i Slagelse. Adgang til pladsen sker kun via en stejl kælderrampe, hvor vi skal bruge en ladvogn med motor for at komme frem. Bygningsåbninger er ikke medtænkt til modtagelse af de store mængder byggematerialer. Samtidig har vi modstridende arbejds-gange. Byggeledelsen vil gerne sætte alle håndværkere på arbejde på en gang, men så skal vi arbejde på samme tid på smalle gange og i små patientstuer. Vi oplever ofte at tømrerne slet ikke er færdige, når vi skal installere rør«, fortæller Henrik.

Håndværkerne har derfor valgt at tage et ansvar og slå alarm, før prestigeprojektet kuldsejler, når byggeledelsen og bygherrer ikke gør det.

Svært byggeri i Hvidovre

Håndværkerne råber op: Hvorfor får et stort byggeprojekt igen så store forsinkelser?

■ **OFFENTLIGT BYGGERI** Både arbejdsmiljørepræsentant Henrik Bach Ditlev og formand Anders Rye Jørgensen har mange års erfaring med arbejdet på store byggepladser. Alligevel er de choke-rede og har aldrig oplevet en så dårligt planlagt byggeproces som i Hvidovre. Tegninger og projektering er slet ikke på plads på Nyt Hospital Hvidovre. Ofte stemmer 2D tegninger slet ikke med det digitale værktøj, Revit, håndværkerne bruger på pladsen.

Kontinuerligt arbejde kan ikke gennemføres, da byggerytmen ikke er planlagt og logistikken er svag eller ikke eksisterende. Når der stilles tekniske spørgsmål, peger byggeledelsen på ingeniørens tegninger. Ingeniøren peger så på arkitektens projekt, mens Regionens forvaltning dækker sig ind i bag baggrundsnotater og politiske mødereferater.

I mens står håndværkerne dagligt på pladsen og oplever frustreret, hvordan sjusk og manglende ansvar betyder forsinkelser og ekstra udgifter.

»Vi oplever at ingen vil tage et ansvar for processen. Ledelsen er for svag og ofte referer vi til projektledere, der sidder i Jylland og kun arbejder på halv tid i Hvidovre. Der er ingen gængs kvalitetssikring og erfaringsoverførelse fra de to første tårne til de efterfølgende byggerier. Samtidig er vores arbejdstegninger særdeles mangelfulde og uden sammenhæng med virkeligheden ude på pladsen«, fortæller Henrik.

Advokatfirmaer tjener penge på forsinkelser

De to håndværkere har valgt at råbe op nu, da bygningsarbejderne ofte får skylden for at arbejde for langsomt, kvalite-

Vores arbejdstegninger er særdeles mangelfulde og uden sammenhæng med virkeligheden.

ten er for dårlig og for dyr, når projektet slet ikke kan realiseres. Fra starten af har Bravida taget deres advokater med til byggemøderne. Byggeprocessen har været belagt med bilag og notater fra juristerne, der afventer de forudsete sagsanlæg.

»Vi oplever igen et stort byggeprojekt, der risikerer at blive alt for dyrt og voldsomt forsinket. Som professionelle håndværkere smerter det os dagligt at se bygningsarbejdere, der må lave deres arbejde om og arbejde i forskudte og usammenhængende etaper uden nogen tager ansvaret«, siger Henrik.

»Det er helt uforståeligt. Der er fyret projektledelser på stribe, men allerede indledningsvis havde vi over 600 tekniske forespørgsler, heraf mere end 200 alene omkring vores installationer

Det er helt uforståeligt. Der er fyret projektledelser på stribe, men allerede indledningsvis havde vi over 600 tekniske forespørgsler

til byggeledelsen. En uhorrt mængde, men alligevel blev der ikke leveret nogle realistiske og mulige løsninger«, siger Anders.

Derfor håber håndværkerne, at politiker og byggeledelse vil lytte og tage ansvaret før det udvikler sig til en katastrofe.

Asbest bliver skjult og fortiet

På Nyt Hospital Hvidovre måtte AMR selv finde asbestforureningen

■ **ARBEJDSMILJØ** På Nyt Hospital Hvidovre blev bygningshåndværkerne sendt på arbejde i en asbestbefængt kælder. En mangelfuld asbestsanering i foråret 2018 havde efterladt det livsfarlige støv, der kan have spredt sig over byggepladsen. Alligevel holdt den offentlige bygherre den viden for sig selv og det blev kun afsløret fordi en vågen AMR forfulgte sagen.

I 2018 foretog et saneringsfirma en omfattende asbestrenovering af en ydervæg ved byggeriet af Nyt Hospital Hvidovre, hvor de fjerner eternitplader. Arbejdet blev udført før bygningsarbejderne, herunder et stort VVS sjak, begyndte på arbejdet. Området, der blev saneret, er nu en del af kælderen i byggeriet, og er adgangen til hele byggepladsen.

Fagligt detektivarbejde

I forbindelse med en sag om en alvorlig skimmelsvampsrenovering i kælderen bliver AMR Henrik B. Ditlevsen opmærksom på et referat fra et møde mellem den tidligere byggeledelse og bygherren Region Hovedstaden. Mødereferatet nævner muligheden for at skulle tage asbestprøver.

På et sikkerhedsmøde rejser Henrik sagen og spørger til asbestfaren. Den nuværende byggeledelse lover at foretage en asbestprøvnings og pladsen lukkes ned

Saneringsfirmas uforsvarlige omgang med asbest

midlertidigt. Den første udkast til en rapport fra Hussvamp Laboratoriet viser ikke asbest.

Byggeledelsen forsøger at sende alle håndværkere ned i området igen for at genoptage arbejdet. Det blev dog afvist af de tre AMR'er på pladsen. Efterfølgende viser det sig at rapporten kun er et ufærdigt udkast. Da den endelige rapport forelægges, er asbestprøverne positive.

På et ekstra-ordinært sikkerhedsmøde kræver AMR Henrik en omfattende undersøgelse og en sikker afskærmning af asbesten. Problemet er at vand og blæst kan have spredt asbeststøvet. Henrik har nemlig undersøgt sagen og fundet billeder af den mangelfulde asbestsanering foretaget af den forhenværende byggeledelse i 2018.

Asbestsaneringsfirmaerne har lemfældigt nedtaget og smidt alle plader i en bunke uden de almindelige sikkerhedsforanstaltninger. Samtidig har pladerne ligget spredt på både taget og i kælderen. Sammen med de to øvrige AMR fra tømrer- og elektrikersjakket på byggepladsen får han foretaget en tilbundsående undersøgelse, der afslører at asbestsaneringen har været dårligt udført. Der er

blevet fundet yderligere positive prøver på facaden, som tydeligvis ikke er ordentligt rengjort.

Nu iværksætter byggeledelsen endelig den nødvendige indkapsling, forsegling og fjernelse af det asbestholdige materiale.

Med liv og helbred som indsats

»Et elendigt og uforsvarligt arbejde udført af et par »røverfirmaer«. De tjener gode penge på at udføre et dårligt job, der sætter vores liv på spil. Det er en skændsel, at der ikke føres en uvildig kontrol, så vi bygningsarbejdere selv skal finde faren. Asbest er dødsensfarligt, alle ved det og der er meget klar lovgivning på området«, siger Henrik.

Han har på den baggrund sikret at to lærlinge og han selv, får udført en asbestregistrering i firmaet.

Et særligt ansvar

Allan Legaard, arbejdsmiljøkonsulent i Bat-kartellet og tidligere faglig sekretær i Rør & Blik, har arbejdet med asbestproblemet i mange år. Han er desværre ikke overrasket over bygherrens slendrian og manglende tilsyn med en asbestsanering:

»Både praksis og lovgivning er for svag på et område, hvor 300 danskere dør af asbestforurening hvert år. Der føres et ringe tilsyn med saneringsfirmaer og ingen tager ansvaret. Samtidig savner vi en central registrering af håndværkere, der udsættes for asbest. Firmaer skal opbevare dem i fyre år, men ofte forsvinder dokumentationen ved f.eks. en konkurs. Desværre har beskæftigelsesministeren afvist at skabe et landsdækkende centralt register og peget på at der først skal findes en ekstern finansiering. Det er ikke OK.«

Christian Ingebret, faglig sekretær i Rør & Blik ser flere og flere sager med fund af asbest:

»Selvom det har været forbudt at bruge asbest i Danmark i mange år, er det et stort problem. Den rigtige løsning er at få fjernet al asbest engang for alle overalt, så bygningsarbejdere og andre ikke udsættes for faren.«

Rørlægger i outbacken

Håndværkeren i Australien er langt fra alting

■ SENDT AF VVS GLOBETROTTER
JENS PETER NIELSEN

Jeg er heldig, da jeg nu igen har fået arbejde som VVS montør i det nordlige Australien. Jeg er på mine svigerforældres farm fire timers kørsel fra Brisbane i Queensland, da jeg bliver ringet op af en venlig sydafrikaner, der spørger om jeg vil have arbejde. Næste dag kører jeg til Brisbane og flyver i tre timer mod nord. Men jeg er stadig i staten Queensland. De lokale fortæller at nogle af områdets farme næsten er på størrelse med Sjælland.

I lufthavnen bliver jeg samlet op af en venlig lokal aboriginal. Han kører mig de sidste 200 km til en lille landsby med navnet Dajarra. Vi skal tilslutte vand og afløb til boliger, som staten bruger til deres medarbejdere. Husene ankommer nøgleklare og vi skal blot tilslutte dem.

På vejen var vi tæt på at ramme en lille kænguru. I skumring og tussmørket kan kænguruerne lide at bevæge sig, og man bør altid køre forsigtigt.

På arbejde ude på landet

Arbejdspladsen i Dajarra er virkelig langt ude i ødemarken. Der er 200 km til grossisten i den nærmeste by. Så det er afgørende at få alle byggematerialer bestilt uden at glemme en stump. Arbej-

det minder ofte om det, som vi udfører hjemme i Danmark, men på nogle områder er det helt anderledes.

Vi arbejder meget med at lime afløb- og klokrør. Først bruger jeg en primer, derefter limen. Så når samlingen først er limet, kan den aldrig laves om. Så det skal være rigtigt første gang hver gang. Min chef er fra Sydafrika og kører gravemaskinen, mens jeg lægger vand- og klokrørene i jorden. I Australien er der ikke problemer med frost og vi arbejder i nem dybde, så rørene kan ligge kun 300 mm nede i et stabilt gruslag.

Jeg er heldig for der er rigeligt med plads under huset, så jeg næsten kan arbejde oprejst under gulvet. Vandet udfører vi med PE trykrør, som er hurtigt og nemt at arbejde med. Bemærk at afløb under husene bliver udført i PVC. Det samme gælder al kloakering.

Det er noget nemmere at arbejde med PVC end med støbejern. Rørholderne er en enkel jernbøjle med et patentbånd i ét, som jeg bare kan montere i direkte jerndragerne med skruemaskinen. Nemmere end at bore i beton, som vi ofte må i Danmark.

Transport i den australske outback

En dag kører jeg til den større by kaldet Mount Isa for at aflevere gravemaskinen. Da det er tidligt om morgenen, ser jeg flere kænguruer, der frygtløst springer lige ind foran bilen. Man skal køre uhyre

forsigtig for ikke at ramme dem. Lidt senere står jeg på bremsen og svinger skarpt til højre, da en hel flok løber lige ind foran. På tilbageturen må jeg igen bremse, denne gang er det en stor ørn flyver lige ind foran forruden. Alt virker meget imponerende, når man er alene ude i den øde outback.

Jeg er faktisk heldig, da juli måned er en vintermåned her langt mod syd. Alligevel skal jeg huske at bruge rigeligt med solcreme og drikke meget vand.

Efter to ugers hårdt og effektivt arbejde kan vi vende snuden hjem. På turen kører vi næsten 2000 km på to dage før vi igen er tilbage i Brisbane.

Livet som udenlandsk arbejdskraft

Det er bestemt ikke nemt hverken at få en opholdstilladelse eller få mine kvalifikationer som håndværker fra Danmark overført til den australske standard. Jeg mangler stadig omkring ni måneders praktisk arbejde og jeg skal bestå flere prøver før jeg kan få min autorisation.

Af alle de lande, som jeg efterhånden har prøvet at bo i, har Australien absolut været det sværeste sted at få arbejdsvisum og få faglige kvalifikationer anerkendt.

Omvendt er løn- og arbejdsforholdene ikke lige så gode, som vi er vant til i Danmark. Mange af de goder, som vi har opnået i Danmark, har arbejderne slet ikke i Australien.

LEARNING

Omstilling til en ny karriere

Omstillingsfonden er til dig, der vil videre med dit fag

Med trepartsaftalen i 2017 fik vi en ny Omstillingsfond, der giver tusindvis af arbejdere nye muligheder for at tage gratis videre- og efteruddannelse på akademi- eller diplomniveau. Altså en akademisk uddannelse på bachelorniveau oven i dit håndværk, mens du er i arbejde.

Målgruppen for omstilling er både faglærte og ufaglærte i beskæftigelse, som nu får tilskud til at deltage i moduler på akademi- og diplomuddannelser i din fritid.

Rørlæggeren og blikkenslageren på skolebænken

Selvom du allerede er en veluddannet håndværker, har du alligevel mulighed for at komme videre. Med omstillingsfonden kan du f.eks. tage en akademiuddannelse i vvs-installation, akademiuddannelsen i energiteknologi, automation- og drift eller en diplomuddannelse i et helt nyt fag.

Uddannelserne udbydes lokalt på erhvervsakademier,

professionshøjskoler, universiteter og maskinmesterskoler over hele landet.

Planlæg din fremtid nu

Der er afsat 65 millioner kroner årligt i perioden 2019-2021. Så undersøg dine muligheder nu for Omstillingsfonden udmøntes efter først-til-mølleprincippet. Omstillingsfonden yder støtte til kurser frem til og med 2021 og du kan søge 10.000 kroner hvert år både i år og to år frem. Derfor har du mulighed for at planlægge et længere sammenhængende forløb ved at bygge kurser sammen.

Tjek VEU - omstillingsfonden på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside: ufm.dk

Kontakt Henrik Roos, Rør & Blik, 3583 2422, hvis du vil vide mere om de forskellige muligheder for støtte.

Nyuddannede håndværkere tager ofte en videregående uddannelse

Hver femte faglærte, der blev uddannet i 2011, påbegyndte en videregående uddannelse inden for 5 år

■ **UDDANNELSE** Flest faglærte, der er uddannet inden for strøm og elektronik, kontor og handel og de grafiske uddannelser, læser videre. Her er andelen tæt på 30 procent. Det er en stigning i forhold til fem år tidligere.

Blandt de faglærte håndværkere er det i gennemsnit cirka 19 procent, der læser videre. Andelen blandt bygningsarbejdere er på cirka 17 procent. Mest uddannelseslysten er de indenfor den grafiske

branche, hvor mere end 32 procent er påbegyndt en videregående uddannelse indenfor de første fem år.

De typiske videregående uddannelser, som påbegynde, er inden for økonomi, social og sundhedsområdet samt industri og teknik. Der er dog også en del transportuddannelser.

Faktisk har hele 7 procent af de faglærte fra 2011 påbegyndt en videregående uddannelse allerede inden for et år efter læretiden. Så lysten til at læse videre og efteruddanne sig med en videregående uddannelse er stærk blandt faglærte.

Størstedelen af de uddannelser, der påbegyndes, er enten korte videregå-

ende uddannelser (41 procent), mens 51 procent vælger akademiuddannelser, eller professionsbacheloruddannelser. Få læser videre på universitetsniveau i alt ca. 8 procent, viser en ny analyse fra Arbejdernes Erhvervsråd.

Fotos: Morten Rode/Monsun

Dit store regionale og faglige fællesskab

■ **ORGANISERING** Hvert år den 1. maj samler alle københavnske fagforbund sig om en stor scene. Her afholder LO Hovedstaden sin 1. maj markering i Fælledparken. LO Hovedstaden er en af Danmarks allerstørste faglige enheder under FH - Fagbevægelsens Hovedorganisation.

LO Hovedstaden opstod efter kommunalreformen i 2007 ved en sammenlægning mellem LO Nordsjælland og LO Storkøbenhavn og repræsenterer fagbevægelsen i en lang række lokale udvalg som Ungdomsuddannelser, produktionsskoler, Det Regionale Arbejdsmarkeds Råd mv.

Fra konstabel til blikkenslageren

På samme måde som Byggefagenes Samvirke er LO Hovedstaden en paraplyorganisation for fagforeninger med

både faglærte og ufaglærte medlemmer. Her favner LO Hovedstaden fagligt meget vidt fra pædagoger til konstablene i hæren og fra rørlæggerne til de administrative medarbejdere.

LO Hovedstaden er også en organisation, der er mere end 12 gange større end Byggefagenes Samvirke. Derfor varetager organisationen de faglige interesser over et meget bredt spektrum.

Vigtige indsatsområder, hvor LO Hovedstaden er kendt for at stå stærkt, er arbejdet for at flere får en erhvervsuddannelse og at alle sikres ret til en løbende efteruddannelse på arbejdsmarkedet.

Også på området ligebehandling er LO Hovedstaden en vigtig paraplyorganisation, der ønsker at sikre og fremme ligestilling i forhold til køn, seksualitet, religion, alder, handicap og etnisk oprindelse.

LO Hovedstaden er blandt andet kendt for altid at stille stærkt op til Copenhagen Pride Parade, hvor der sættes fokus på ligestilling, arbejdsmiljø og rummelighed på arbejdsmarkedet set fra en klar LGBT+ vinkel.

Plads til alle

LO Storkøbenhavns geografiske område dækker 28 kommuner i det storkøbenhavnske og nordsjællandske område. Målet for organisationsarbejdet er bredt formuleret at ”fremme arbejderkulturens og fagbevægelsens værdier og visioner”, som det hedder på hjemmesiden.

LO Hovedstaden gør det ved at søge et samarbejde med politiske partier og organisationer for at fremme de fælles mål og koordinere fælles faglige initiativer på tværs af de 14 medlemsorganisationer. Alle deltager i Repræsentantskabet, der nedsætter et forretningsudvalg, som løbende arbejder med de opgaver, som besluttet i repræsentantskabet. Henrik Juul Rasmussen, Rør & Blik, sidder i forretningsudvalget.

LO Hovedstaden betjener medlemsorganisationerne med et sekretariat med ni ansatte konsulenter og administrative medarbejdere. LO Hovedstaden har haft et kontorfællesskab med HK Hovedstaden de sidste fem år, men er en selvstændig enhed.

I 2021 skal fagbevægelsens regionale struktur fornyes og LO Hovedstaden skifter sandsynligvis navn til FH Hovedstaden.

Faglig paraply over hovedstaden

Interview med formanden for LO Hovedstaden Per G. Olsen

■ **ORGANISERING** Per G. Olsen har en lang faglig karriere som både TR, AMR og Fælles TR hos Siemens, før han i en periode var faglig sekretær og formand for Dansk El-forbund København.

Hvorfor organiserer sig i LO Hovedstaden?

LO Hovedstaden er en tværfaglig organisation, der kan medvirke til at politikpåvirke udviklingen af den lokale arbejdsmarkedspolitik i hele 28 kommuner. Vi taler for mere end 190.000 medlemmer og kan derfor blive hørt. Opgaven ville være fuldstændig uoverkommelig for den enkelte fagforening i hovedstaden at løfte selvstændigt. Så sammen bliver vi meget stærke, når vi tager fat i emner som uddannelse, arbejds- og beskæftigelsespolitik, folkesundhed, det grønne miljø og vores arbejdsmiljø.

Hvad er styrken ved et stort fællesskab?

Vi har en udvidet mulighed og styrke til at kontakte alle borgmestre og kommunalbestyrelser i hele regionen. Vi har netop været i kontakt med dem individuelt op til deres årlige budgetforhandlinger i hele regionen. Her lægger vi særlig vægt på at kommunerne skal have og fastholde en stærk beskæftigelsesindsats overfor alle, der i dag står uden for arbejdsmarkedet samt sikre fornuftige efteruddannelsesmuligheder.

Målet er at vi kan få alle borgere i beskæftigelse og give alle en plads på arbejdsmarkedet. Her har vi et stærkt økonomisk og socialt argument, hvor vi kan henvise til "Hjørringmodellen". Modellen viser at én krone investeret i at få udsatte sociale grupper i arbejde, kommer igen med to kroner i samfundets kasse. Et godt argument overfor alle borgmester hele vejen rundt. Målet med at få investeret fornuftigt i at efteruddan-

ne flere til fremtidens opgaver og få alle ledige i arbejde, når vi fremover mangler arbejdskraft. Det er en vigtig opgave, som vi kun kan løse i fællesskab.

Hvordan fungerer samarbejdet mellem de mange forskellige fag med både store og små organisationer i LO Hovedstaden?

Vi samarbejder om alt det, vi kan blive enige om på tværs. Som udgangspunkt har vi et aftalt og klart politiske grundlag, som vi løbende arbejder efter i fællesskab. Hvis der opstår nye faglige sager og uforudsete problemstillinger, tager vi en drøftelse i vores FU og går videre derfra.

Normalt har vi en god debat og en forståelse om den fælles retning og de fælles mål.

Hvad er de vigtigste indsatsområder?

Vi var meget tilfredse med arbejdet i forbindelse med det sidste valg i regionen, hvor vi fik væsentligt flere borgmestre valgt fra arbejderpartierne rækker. Hvilket naturligvis ikke alene var LO Hovedstadens skyld. Samtidig er vores medlemsorganisationer i perioden rykket tættere sammen og blevet stærkere, fordi vi har fået organiseret flere i det aktive arbejde.

Hvad er Akademiet for udenlandsk arbejdskraft?

Akademiet er en ny opfindelse, der skal støtte den udenlandske organiserede arbejdskraft, vi har haft i hovedstaden i en årrække særligt i byggebranchen. Målsætningen er at vi tilbyder udlændinge, der allerede har arbejdet i hovedstaden i en længere periode og som er organiseret hos vores medlemmer, nogle gode redskaber til at forblive i Danmark. Det kan f.eks. være undervisning i dansk og jobsøgning.

Tankegangen er at hvis vi har kollegaer, der har lært den danske kultur at kende på vores arbejdspladser, er det også værdifuldt at holde fast på dem. Fremfor at vi skal starte med at organisere nye udenlandske kolleger og

Foto: Morten Rode/Monsun

oplære dem fra bunden af. Den form for fastholdelse tjener det danske samfund generelt godt på.

Hvad bliver fremtidens udfordringer for LO Hovedstaden?

Vi arbejder naturligvis aktivt på at på at udvikle LO Hovedstaden frem mod en sammenslutning med FTF's regionale organisationer. I fremtiden bliver vi en stærk lønmodtagerorganisation med en kvart million medlemmer og dermed bliver vi i fællesskab endnu mere politisk slagkraftig.

Det er et balanceret arbejde, der tager tid, når alle skal høres og vi skal skabe en helt ny fælles struktur. Kunsten er at sikre, at de mindste faglige organisationer med et par hundrede medlemmer bliver hørt og kan se sig selv i organisationen. På samme måde som de store fagforeninger, som f.eks. HK Hovedstaden med 85.000 medlemmer, også skal føle sig rigtigt hjemme i det nye "FH Hovedstaden".

For fremtidens faglige opgaver i hovedstaden vokser sig meget store. Vi skal sikre alle den helt rigtige uddannelse, der matcher robotternes indtog, automatisering af vores arbejdsopgaver, anvendelse af Big Data og en omfattende grøn omstilling af vores region med et udvidet samarbejde om vækst på tværs af Øresund i Greater Copenhagen.

Kopiseddels rejse

Kursus:

torsdag d. 21. november 2019

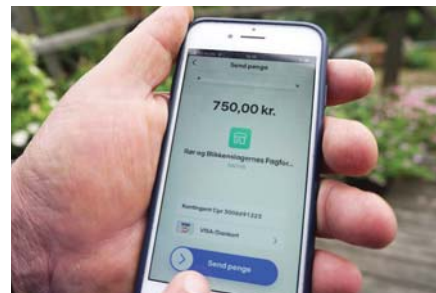
Kl. 15:30 – 19:30

Byggfagenes Hus, Lygten 10

Du bliver knivskarp til at:

- Formulere en kopiseddels
- Håndtere en kopiseddels
- Fastholde en kopiseddels
- Lokalforhandle en kopiseddels

Tilmelding til Marianne på 35 83 24 22 eller kbh@blikroer.dk

58098

er nummeret til Rør & Bliks MobilePay og det nummer du skal bruge ved indbetaling af kontingent. Husk at skrive 'kontingent' og cpr-nummer i kommentarfeltet, så fagforeningen kan se, hvem indbetaleren er.

Husk også at tillægge det beløb, du skal betale, 75 øre i gebyr som ubeskåret tilfalder Mobilepay.

Nedsat kontingent til ledige og syge

Arbejdsløse og sygemeldte medlemmer i kategori A, det vil sige fuldt betalende ordinære medlemmer, kan søge om nedsat kontingent hver gang de uafbrudt har været ledige eller sygemeldte i en periode på 17 uger. For at være omfattet af ordningen skal man have aktuelt A-medlemskab af Rør og Blik

(Kreds København) i mindst et halvt år. Først herefter tælles de 17 uger.

Der vil rent teknisk blive tale om en fritagelse for kreds-kontingent i 50 dage svarende til 550 kr. Nedsættelsen gælder fra ansøgningen er modtaget og bevilget.

Ansøgningen skal være skriftlig enten

på nedenstående formular, der fremover vil være i hvert nummer af Utætheden, eller på mail til fagforeningen på kbh@blikroer.dk På ansøgningen skal medlemmets navn, personnummer og startdato for ledighed/sygeperiode fremgå. Ved ansøgning på grund af sygdom skal foreligge dokumentation.

Ansøgning om nedsættelse af fagforeningskontingent efter 17 ugers uafbrudt ledighed eller sygdom. Ved ansøgning på grund af sygdom skal foreligge dokumentation.

Navn: .....

Personnummer: .....

Startdato for ledighed eller sygeperiode: .....

Sendes til Rør og Blik, Lygten 10, 2400 Kbh. NV eller på mail: Kbh@blikroer.dk

Nye pladser

Firma

DTEK A/S - Fyn
Wicotec/Kirkebjerg
DTEK A/S
CG Entreprise
CURA VVS
Rebo A/S
ENCO A/S – VVS
Andersen & Heegaard
Andersen & Heegaard
Byens Tag & Facade

Arbejdspladsen

Islands Brygge
Lindegårdsparken 3
Amager Strandvej 401
Gartnergade 9A-9E
Augustgade 9-13
Nattergalevej 63-69
Ved Amagerbanen 37
Dalgas Have 15
Bredegrund 17
Reichhardtsti 1-17

Arbejde

Ny skole- sprinkler og VVS
Nybyg
Nybyg – sprinkler
Renovering af stigestreng
Renovering
Udskiftning af faldstammer
Nybyg
Renovering – vandør
Renovering – vand og afløb
Blik og nye kviste

Nye tillidsmænd

Firma

Engelgaard VVS Teknik A/S
Breuning VVS A/S
Jerdan Projekt & Service A/S

Tillidsmand

Sten Ruhoff Pedersen
Brian Buch Himmelstrøg
Lasse Michelsen

Ny arbejdsmiljørepræsentant

Firma

Bravida Danmark A/S – VVS
ENCO A/S – VVS
Kemp & Lauritzen A/S
Breuning VVS A/S
Christoffersen & Knudsens Eftf.
Rebo A/S

Arbejdsmiljørepræsentant

Henrik Bach Ditlevsen
Jesper Højbak
Ronnie Hansen – Afd. 25 Service
Thomas Nordahl Jacobsen
Michael Reimers
Jan Jacobsen

Underskrevet tiltrædelsesoverenskomst

Meilandt Tag & Blik ApS

v/ Peter Meilandt Christensen
Kofoed Jensens Allé 9, 2.
2770 Kastrup

Dansk Blik & Rør Service

Amager Landevej 279
2770 Kastrup

Døde

Steen Borup Poulsen
05.11.1957- 26.8.2019

Tip os din gode historie

Ring/skriv idéer og forslag til UTÆTHEDEN

Kontakt journalist Ole Sønderby
på 26 88 20 74/35 83 24 22
og osd@blikroer.dk

Åbningstider

Fagforeningen

Mandag-onsdag: 8.00-16.00
Torsdag: 8.00-17.00
Fredag: 8.00-14.00
Telefon: 3583 2422

A-kassen

Mandag: 9.00-11.30
Tirsdag: 9.00-11.30 og 15.00-16.30
Onsdag: Lukket
Torsdag: 9.00-11.30 og 15.00-16.30
Fredag: 9.00-11.30

KALENDER

Bestyrelsesmøder

Medlemmerne har adgang til at overvære dem.

03. december 2019
04. februar 2020
09. juni 2020
18. august 2020
06. oktober 2020
08. december 2020

Generalforsamling

21. april 2020
06. oktober 2020

TM-møder

04. februar 2020
14. maj 2020
19. november 2020

Klubkonference

26. september 2020

Fastelavn

23. februar 2020

Juletræsfest

08. december 2019

Seniorklubben

04. december 2019 Julefrokost
20. maj 2020 Skovtur

Årets fest

i Byggefagenes Hus

Rør & Bliks hyggelige juletræs-fest finder sted
søndag d. 8. december kl. 12.30-16.00

Billetter koster 25 kroner for børn og voksne · Billetsalget starter torsdag d. 7 november
Kontakt Sussie på 3583 2422 eller kbh@blikroer.dk

KOBBER KUNST KURSUS

Nu starter Kobberkunstkursus nummer fire med muligheder for at du udvikler dine færdigheder i kobberkunst. Her kan du arbejde i zink og kobber. Du kan lære at udfærdige en lanterne, vandkande eller postkasse på blikværkstedet.

Kurset foregår på TEC Gladsaxe. Underviseren er den erfarne blikkenslager Michael Bradtberg.

Rør- & Blik Ungdom København, Rør og Blikkenslagernes Fagforening af 1873 og Kreds Sjælland-Bornholm har arrangeret kurset, der er gratis for medlemmerne.

Der var sidste vinter rift om pladserne på kurset. Derfor gælder først-til-mølle princippet ved tilmelding: Bjørn Rosenørn Due, 2688 2075 / bjd@blikroer.dk eller Marianne Petersen 3583 2422 / kbh@blikroer.dk.

Sidste frist for tilmelding til kurset den 11/11-2019

Torsdag d. 21.11.19	Kl. 15:30 - 18:30
Torsdag d. 28.11.19	Kl. 15:30 - 18:30
Torsdag d. 05.12.19	Kl. 15:30 - 18:30
Torsdag d. 12.12.19	Kl. 15:30 - 18:30
Torsdag d. 19.12.19	Kl. 16:00 - 19:00
Torsdag d. 09.01.20	Kl. 15:30 - 18:30
Torsdag d. 16.01.20	Kl. 15:30 - 18:30
Torsdag d. 23.01.20	Kl. 15:30 - 18:30
Torsdag d. 30.01.20	Kl. 15:30 - 18:30
Lørdag d. 01.02.20	Kl. 10:00 - 14:00